

A MAGYAR HONVÉDSÉG SZÁLLÍTÓZÁSZLÓALJÁNAK (MH SZZ) AZ IRAKI MISSZIÓBAN VALÓ ALKALMAZÁSÁVAL KAPCSOLATOS TAPASZTALATOK

Sramkó Mátyás és törzse¹

Az eddig végrehajtott szállítási feladatok tervezése-szervezése, valamint azok konkrét végrehajtása a Magyar Honvédség általános katonai és logisztikai szakmai területein eddigi összehasonlításban soha nem látott értékű és horderejű tapasztalatokat produkált, melyeket a szállítózáslóalj vezetése ezúton tesz közzé.

A Magyar Köztársaság részvétele az iraki béke teremtő és humanitárius akcióban a NATO szövetségeseikkel egyeztetetten, a nemzetközi jog figyelembevételével történik, amelyet az igény szerint megalakított szállító kontingens testesít meg.

A szállítózáslóalj egyrészt a lengyel parancsnokság alatt működő többnemzeti hadosztály logisztikai feladatai támogatását, másrészt az iraki körzetben élő civil lakosság humanitárius segítségét hivatott véggezni. Ezt a feladatot a magyar logisztikai egység több, mint egy éve harci körülmények között rendkívül nagy szakértelemmel hajtja végre.

I.

A kontingens alkalmazásának első évi általános és szakmai tapasztalatai

1. Az alkalmazás körülményei

A többszöri egyeztetés eredményeként a zászlóalj alkalmazásának körülményei megfelelnek az **Egyetértési Nyilatkozatban**, annak kiegészítésében, valamint a szóban és írásban megfogalmazott nemzeti követelményeknek.

¹ Sramkó Mátyás alezredes, az MH Irakban tevékenykedő Magyar Szállítózáslóalj volt parancsnoka és a zászlóaljtörzsben tevékenykedő munkatársak által összeállított anyag (cikk).

Az alkalmazás kereteivel kapcsolatos kérdések katonai felső vezetői egyeztetések során kerültek tisztázásra, melynek eredményeképpen a **Többnemzeti Hadosztály** parancsnoka személyes feladatszabásakor más követelményeket, illetve a szabályozóktól eltérő alkalmazási szándékot nem fogalmazott meg.

Az elmúlt hónapok tapasztalatai alapján végrehajtott szervezeti átalakítások hasznosan növelték meg a **zászlóalj** védelemre fordítható erőit, illetve jelentős színvonal emelkedést eredményeztek a flexibilitás területén, illetve lehetővé tették eddig szállító járművekkel megközelíthetetlen területek elérését is. (BTR 80/A mozgékonyasága és helyigénye).

2. A szállítózászlóalj ellátásával kapcsolatos feladatok és tevékenységek két nagy területre oszthatóak

- a) A hadszíntéren egyezmények és szerződések alapján történt ellátás.
- b) A nemzet felelősség körébe tartozó ellátási feladatok.

A hadszíntéri ellátás alapvetően az amerikai fél szervezésében történik, biztosítva az alkalmazhatósági szint fenntartását.

Az ellátás területei: élelmezés; elhelyezés; elektromos ellátás részei, épületgépészeti, bútorzat, fürdetés, WC, üzemanyag (csak hajtóanyag), mosatás.

3. A nemzeti ellátás körébe tartozó anyagok és eszközök szakterületi tapasztalatai

Logisztikai biztosítás

a) **Fegyverzet terén:** A folyamatos használat során a fegyverek alkatrészei a homokszemcséktől súrlódnak, ezáltal a felületeken folyamatos kopás észlelhető. Minden fegyveren tapasztalható ez a jelenség, az egyes fődarabokról teljesen eltűnt a barnítás. A használat során a kéz melegétől és az izzadságtól is a barnítás (festés) rátapad a bőrre. Felületkezelési hiányosság miatt száraz környezetben is rozsdásodik a cső. A táruk gyenge minőségéből adódik, hogy sorozatosan széthullanak. A rugó rövid idő alatt elgyengül, így nem elegendő erővel tolja a löszert és az keresztbefordul a töltényürben, nem történik meg a töltés, így a lövés sem hajtható végre.

96M P9RC pisztolyoknál felmerült problémák: A feszítelenítő gyártása során a sorját nem távolították el maradéktalanul és a furatot ellipszis alakúra fűrták, emiatt a fegyver nem revolverz. A csőfarban a két párhuzamos fél félre van marva, anyag többlet maradt, ezért nem lehet hátrahúzni a szánt. A biztosító golyók elkopnak, ezért a fegyver akkor is kibiztosít, mikor azt a tokba helyezik.

Lőszereknél felmerülő problémák: A tábor elhagyásakor a fegyvereket csőre kell tölteni az előírások szerint. A sorozatos csőre töltések miatt a felső lőszer a tárban erősen kopik, ezért cserélni kell.

b) Páncélos és gépjármű üzemeltetési, alkalmazási tapasztalatok

UNIMOG 435: Az *R-142 konténer felhelyezésével a gépjármű súlypontja megemelkedett* és ez rontotta a terepen történő alkalmazhatóságának lehetőségeit. A jármű maximális *sebessége műúton is 60 km/h-ra korlátozódott, amely a menetoszlopok átlagos menetsebessége alatt marad.* Az ajánlott menetsebesség 45 Km/h! Az utólag beépített generátor ékszíjtárcsája nem síkban fut, illetve az ékszíjtárcsa nem megfelelő profilja miatt az ékszíjak fokozott kopásnak vannak kitéve. *A légszűrőt sivatagi toldattal lenne célszerű ellátni.*

MERCEDES 10.17 tj.tgk: A levegőszűrőt sivatagi csőtoldattal lenne célszerű ellátni, mely lehetővé tenné, hogy a jármű jobb elején, a jobb első kerék előtt található légszűrő a fülke tetejére kivezetett csőtoldaton keresztül szívja a levegőt. Így a motor légellátása biztosabban megoldható és a szűrőbetét sem tömődik el olyan gyorsan. Hibaként fordult elő, hogy a menet alatt az akkumulátorok töltése megszűnt. A légkondicionáló beépítésével növekedett a generátor leterheltsége. A bowdenes áramtalanító kapcsoló működtetése a fülkéből nem megbízható. Az áramtalanítókapcsoló dobozba a bejutó por miatt kontakthibásakká válnak a vezetékek.

MAN 22.240 tj.tgk.: A levegőszűrőre sivatagi toldat felszerelése szükséges.

URAL 4320 Kiszolgáló-javító műhely gk.: A felépítményhez nem tartozik külön generátor így a KF-2 konténer áramellátása csak aggregátorról megoldott. Ha a gépjármű vontatmányként aggregátort visz magával, *a terepen csökken a menetsebesség*, mely műúton is 70 km/h-ra lett korlátozva, illetve csökken a vontató kapacitás. Amennyiben viszont nem biztosított a felépítményben a 220 V, 380 V feszültség, akkor nem lehet, nem tudjuk működtetni az elektromos kéziszerszámokat, kisépeket, illetve a hegesztőtranszformátort.

Ezért gyakorlatilag, a menetek során, az egyes bázisokra bevonatott gépjárműveket nem lehet megjavítani, mert **az adott bázison a műhely gépkocsikat nem lehet megtáplálni árammal.** (Az LSA 5 táborból Al Hillahba történő átcsoportosítás alkalmával az egyik MAN gépjármű sebességváltó karja eltört. A SEDAR II bázison lehetőség lett volna megjavítani saját erőből, ha lett volna áramellátás, de mivel nem volt, így az amerikai javító műhely felszerelését kellett használni).

A vezetőfülkében a menet alatt kötelezően viselendő egyéni felszereléssel csak 2 fő fér el. A konténerben a 2 fő számára kialakított üléseket pedig nem lehetett igénybe venni, mivel a konténeren található oldalablakok nem nyitható kivitelűek. A nyitható kettő darab tetőszellőző helyére került beépítésre a felépítmény **légkondicionáló berendezése, amely 220 V hiányában menet közben nem üzemeltethető.**

A fedélzeti akkumulátorok - amelyek biztosítják a fedélzeti törpefeszültséget, illetve erről működik a R-173 rádió - menet közbeni töltése nem megoldott.

A csörlőberendezés felső terelőgörgője, mely a csörlőkötelet megvezeti, hiányzik. A légkondicionáló biztosítékát a gépjármű biztosítéktáblájába kellene integrálni, mert így a cseréje, ellenőrzése könnyebben megoldható.

MAGIRUS 178D 15A autómentő darus gk.: Ha a járműnek más járművet kell megemelve vontatnia, a maximálisan megengedett menetsebesség egyes *esetekben csak 20 km/h. Ez a sebesség az egész konvojt lassítja, és sebezhetővé teszi. A gépjárművek 1960-as évjáratúak így alkatrész utánpótlásuk, illetve üzembiztonságuk kétséges.*

A MAGIRUS típusú **gépjárművekkel kapcsolatban üzemeltetési tapasztalat nincs,** mivel ezek a járművek a kerékhék munkahengerek javítása miatt csak közvetlenül az indulás előtt érkeztek meg Kaposvárra, innen egyes szállítással kerültek Kuvaitba, majd traileren Al Hillahba. Az eddigi futásteljesítményük 130 km gépjárművenként.

Az emelve vontatáshoz a gépjárművet elő kell készíteni (a 750 kg elensúlyt a gépjármű hátuljáról az orr részre kell átrakni a daruval). **Ez alatt az oszlopnak állnia kell, ami fokozott veszélynek teszi ki az oszlopot.**

MERCEDES 250 GD tj.szgk.: Az utólag felszerelt légkondicionáló ékszíjtárcsája nem síkban fut a meghajtó tárcsával, így az ékszíjak melléfu-tása, illetve a fokozott kopások miatt szakadás fordul elő.

Az eszközök, mint könnyű szállítmánykísérő eszközök kerülnek alkalmazásra. Az *alkalmazhatóság érdekében bizonyos átalakítások kerültek végrehajtásra*. (Ponyva leszerelése, *géppuska támasz kialakítása*). Ezek az átalakítások nem gyári anyagokból készültek. A biztonságosabb alkalmazás érdekében hazai forrású anyagok igénylésére került sor, amely igénylés kapcsán az eszközök átalakítását megtiltották. A már kialakított eszközök további alkalmazása ilyen formában a zászlóaljparancsnok döntése alapján, személyes felelőssége mellett valósult meg. *A hazai rendszernek és követelményeknek megfelelő, igényelt anyag engedélyezése nem történt meg.*

BTR-80/A harcjármű.: A fokozott igénybevételt egyre nehezebben bírják, gyakrabban hibásodnak meg. Jellemző hibák a kerékagy szimmeringek meghibásodása és a fokozott igénybevétel miatt a gumiköpenyek gyors elhasználódása. *A felszerelt légkondicionáló berendezéseket le kellett szerelni, mert akadályozta a motor megfelelő hűtését.* A nem megfelelő hűtés 2 db BTR motor RMH-hoz vezetett.

HAD-16 áramforrás aggregátor.: Az olaj viszkozitásának megváltozása miatt a szelepvezetők tömítéseinél olajfolyás volt tapasztalható.. Az aggregátor burkolatait el kellett távolítani, mert a magas hőmérséklet miatt a zárt térben az olaj felforrt.

KRAZ 255 : Az ajtószigetelő hab- és gumicsíkok a nagy melegben a fém részekre sültek és a szigetelési funkciójukat elvesztették. A vezetőtérbe a finom homok menet alatt bejut, amelyet a légkondicionáló berendezés légárama felkavar. Ez a jelenség szinte valamennyi típusnál megjelent. Minden savas indító ólomakkumulátor típusnál megfigyelhető a magas hőmérséklet, és intenzív párolgás miatt az elektrolit szint csökkenése.

c) Egyéb gondok, problémák

Hiányzik a műhelyfelszerelésből a személygépkocsikhoz szükséges *kerék centrirozógép, illetve esztergagép*. Nem megoldott a kerekek és lengéscsillapítók szabályos bevizsgálása és üzemeltetése. *Az alkatrészellátás nehézkes*, gondot okoz, hogy a fenntartási anyagok igénylése és a teljesítés között több hetes az átfutási idő. Nem ritka a nem teljesítés sem. A **Wroclavból** induló utánszállítással érkezik csak nagyobb mennyiségű és méretű javító anyag, de egyéb okokból a januárra és a februárra tervezett kiszállítás elmaradt.

A szállítózászlóalj áramellátását biztosító **KIRSCH 350** típusú áramforrás aggregátorok (4 db) következő kötelező szemléje március 20-án volt

esedékes. Ezen eszközök szervizelésére **HM CURRUS Rt.** van kijelölve. Az esedékes szemle elvégzése időben csúszott.

A zászlóaljnak az amerikai fél biztosított 109 db technikai eszközt, amelynek szervizelését a KBR végzi. A gépjármű-technikai eszközök hadrafoghatósága 91 %-os. 10 db technikai eszköz javításra vár. Javító műhelyünk 2004. február hónapig 143 esetben 3TK-t, 56 esetben 4 TK-t és 230 esetben kisjavítást hajtott végre. Az érvényben lévő utasításoknak megfelelően az eszközök technikai kiszolgálásának, javításának feltételei biztosítottak. Kivételt jelent a mosás.

d) Elektronikai szakterület

A zászlóalj a szükséges elektronikai szakanyagokkal elégséges szinten rendelkezik. Az amerikaiaktól kölcsönbe kapott **12 db notebook** segíti a munkát. Az anyagellátás nehézkes és gondot okoz, hogy az anyagigénylések és a teljesítés között több hónapos az átfutási idő, Több igénylés nem került teljesítésre. Az ellátást végző **64. BSZJ LTE** az igényeinket megkapja, időben továbbítja azokat az **Ellátó Központ** részére. Ez a helyzet a javításba leadott eszközöknél is.

e) Vegyvédelem területén

A kontingens állománya 692 db 93 M vegyvédelmi ruhakészlettel és 10 db MK-67 és 160 db DS-10 mentesítő készlettel van ellátva. A hőmérsékletingadozás és a folyamatos igénybevétel miatt a vákuumzár hamar megsérül, ezért már 200 db beszállításra, cserére került az elmúlt év végén. *Jelenleg 202 db sérült készlet hazaküldése van folyamatban.*

f) Üzemanyag ellátás területén

A zászlóalj **160 m³ tároló kapacitással** rendelkezik, *de telepítésükre nem volt mód és lehetőség.* A hajtóanyag biztosítás a **lengyel ellátási rendszeren** keresztül valósul meg, amely folyamatos. A zászlóalj rendelkezik az előírt 12 napos kenő- és karbantartó készlettel. A kenő- és karbantartó anyagellátás hazai forrásból történik, melynek során gondként jelentkezik a saját légi szállítási teljesítőképessége, illetve a légi szállítási előírások betartásából eredő korlátozások.

g) Élelmezési anyagellátás területén

A személyi állomány *élelmezési ellátása a szövetséges (amerikai és lengyel) erőekkel* kötött megállapodások alapján történik. A szerződés alapján, illetve a fenti normából napi háromszori főétkezés és palackozott ivóvíz (minimum napi 8 liter/fő), szükség esetén éjszakai pótlék kerül biztosításra.

Az élelmezési felszerelések, anyagjárandósági cikkek, katonai kereskedelmi cikkek, kiegészítő anyagok biztosítása, tartalék élelmiszerek cseréje, pótlása eseti utánszállítással kerül végrehajtásra. *A zászlóalj 15 napi tartalék élelmiszerkészlettel rendelkezik.* A tartalék élelmiszerek felhasználását a szállítózászlóalj parancsnok zászlóalj parancsban rendeli el és ez a konvojok részére előírt 2 napos készletet jelenti. Felhasználást követően az előljáró engedélyével amerikai gyártmányú MRE-vel történik a pótlás.

Az előírt 15 napos vízkészlet viszont gondot, problémát okoz. A hazai területről *kiszállított 36000 liter víz szénsavas, ezt senki sem fogyasztja* ezért szavatossági ideje lejár. Megkezdődött az új *15 napos vízkészlet* kialakítása az ellátó cég által biztosított szénsavmentes vízből, de mivel ennek a szavatossága rövid idejű, felesleges ekkora készletet betárolni mivel tönkremegy. Az ellátó mindig tud biztosítani vizet, illetve más nemzet is csak 7 napos készletet tárol.

A technikai víz biztosítása az alakulat vízszállító gépkocsijával és utánfutójával történik. A vételezett vízből mintavétel kerül végrehajtásra. A vízminták organoleptikus tulajdonságait és klórtartalmát az egészségügyi szolgálat felhasználás előtt is ellenőrzi.

A **MH SZFP 361/2003. számú intézkedésében** szerepel, hogy *a nemzeti hagyományoknak megfelelő kiegészítő étkezés biztosítására a MH ÉSZF később intézkedik.* Karácsonyra és húsvétra kiegészítő ellátást kapott a teljes állomány.

Katonakereskedelmi ellátás

A katonai kereskedelmi cikkekből egy „*missziós*” norma került megállapításra, amely biztosítja az alapvető szükségleteket mind tisztálkodási anyagok, mind pedig dohányáru vonatkozásában. A norma értéke egy főre, egy hónapra **7.000,-Ft**. Figyelembe véve azt, hogy a fent említett alapcikkeket nem mindenki használja, illetve tart rá igényt, létrehozásra került egy kereskedelmi cikklista, mely kiszállításra került a helyszínre. A 7.000,-Ft határáig *ezekből a cikkekből az állomány kompenzálhatja* az alapellátományt.

h) Ruházat

*A személyi állomány ruházati alapfelszereléssel került ellátásra. Az alapfelszerelésen kívül tartalék ruházati készlet került kiszállításra, amelyből a hadi használatra alkalmatlanná vált anyagok pótlása történik. A zászlóalj **33 % felső ruházattal, 33 % fehéreneművel, és 50 % lábbeli** cserekészlettel rendelkezik. Az állomány részére biztosított alapfelszerelés elegendő, ezért a raktári készlet érintetlen. A porvédőnek kiadott necc háló helyett alkalmasabb lenne az állomány részére **egyszer használatos porvédő maszkokat biztosítani.***

A ruházati anyagok tisztítását, az állomány egyéni ruházati anyagának mosatását a Technikai Megállapodásban rögzített nemzet biztosítja, illetve az a helyszínen biztosított saját mosó-szárító gépekkel történik. Ilyen szintű tisztítási, mosási lehetőség mellett **túlzott** az állomány ruházati anyaggal (gyakorlóruha) ellátása.

Összességében a misszióra kialakított, illetve beszerzett anyagok megfelelnek az elvárásoknak, kiemelkedően jó a sivatagi gyakorló ruházat minősége. Rendkívül jó a tisztíthatósága, mérettartó és nagyon kedvező a kopásállósága. A várakozással ellentétben, a téli hónapokban szükségessé válik gumicsizma vagy a sivatagi bakancsnál fokozottabban vízálló lábbeli biztosítása.

*Nem igazán használható a málhaheveder, mivel a repeszálló mellény felett történő viselése nagyfokú korlátozást jelent a szabad mozgásban, illetve esetenként a méret miatt lehetetlen. Folyamatosan **gondot jelent a porvédő szemüveggel történő ellátás**, mely a leginkább érintett állomány részére nem került biztosításra, holott a személyi felszerelés része. **A magyarázat szerint beszerzés alatt áll fél év után is.***

i) Informatika

*A szállítóászlój **informatikai rendszere két, egymástól fizikailag elkülöníthető hálózattól és egy, az MND CS informatikai rendszeréhez kapcsolt számítógépből áll.** A helyi hálózaton egy Windows 2000 szerver és egy Exchange 2000 szerver támogatásával valósulhat meg a napi munkavégzés. **Ezek a szerverek közvetlen kapcsolatban állnak a Magyar Honvédség informatikai rendszerével.** A munkaállomásokon Windows 2000 operációs rendszerek futnak. Nyomatási feladatainkat hálózati nyomtatók oldják meg.*

A magánjellegű honi kapcsolattartás nyilvános internetes csatlakozással bíró számítógépekkel lehetséges. Ezek használata szabályozott mind tartalmilag, mind idő szerint. Jellemző felhasználási terület *az e-mail és a Chat funkciók*, a böngészés a rendelkezésre álló idő miatt minimális.

A hadosztály vezetésével a kapcsolatot egy, a hadosztály Microsoft Exchange szerveréhez kapcsolt számítógép biztosítja. A rendszeren a hadosztály működéséhez elengedhetetlenül fontos információk áramlása és archiválása valósul meg.

4. Sajtónyilvánosság

A szállítózászlóalj megalakulásakor állománytáblájában nem rendszeresítették sajtóreferensi beosztást. Ezt – csatolt, feladatként – a hadosztály sajtóközpontjába beosztott magyar tájékoztató tiszt látta el. Tekintettel arra, hogy a két szervezet funkcionális feladatai és földrajzi elhelyezkedése is különböző, ennek a szerepnek így nem lehetett maradéktalanul megfelelni. Tevékenységének erőssége a katonai sajtó számára időszakosan megküldött eseménytudósítás és a hazai média egyes képviselőinek rendszeres telefon-tájékoztatása volt. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy *ezek a tájékoztatások forrásuk alapján hadosztály szemléletűek és érdekűek voltak általában.*

A szállítózászlóaljjal kapcsolatos média nyilvánossági tevékenységet **HM Kommunikációs Főigazgatósága** szervezte és tervezte, a zászlóalj javaslatát nem igényelték. A zászlóaljparancsnoka a médiában történő felkérések alapján, szerepléseivel kielégítette a hazai információs igényeket.

A táborban az előljárói látogatásokhoz kötöten került sor otthoni újságírók-TV stábok utaztatására, ezeken az alkalmakon készültek azok a tudósítások és képanyagok, amelyek az állományváltásig uralták a médiát.

Az állományváltás alkalmával került sor az állománytábla korrekciójára, a *sajtóreferensi beosztás betöltésére*. Ez a poszt biztosítja az időszerű, valós és hiteles tájékoztatást a zászlóaljnál történt fontosabb eseményekről, a mindennapokról. Ugyanakkor lehetőséget ad a tájékoztató tevékenység összefogására, koordinálására, a HM Kommunikációs Főigazgatósággal napi munkakapcsolat fenntartására, valamint a zászlóalj szempontjából fontosnak tartott információk megfogalmazására és eljuttatására a megfelelő szolgálati út betartásával.

5. Pénzügyi területen

A szállítózáslóalj személyi állományának pénzügyi ellátásával kapcsolatban a legfontosabb momentum a személyre szóló devizaszámlaszerveződések megkötése volt. A kezdeti időszakban a nem pontosan megadott, illetve a nem 24 jegyű számlaszámok fennakadást okoztak a járandóságok folyósítása terén. Az immár váltott, valamint a hosszabbító állomány vonatkozásában minden ezzel kapcsolatos probléma felszámolásra került, köszönhetően az együttműködésnek az **ellátó pénzügyi szolgálattal**, illetve az utalásokat teljesítő **Kereskedelmi és Hitelbankkal**. A váltóállomány vonatkozásában hasonló eredetű problémával nem kell számolnunk.

Sajnálatos módon a legtöbb probléma, *a hazai, forintilletmények megállapítása, illetve folyósítása terén tapasztalható (pl: osztályba sorolási pótlék).* A problémák eredete legtöbbször az állományilletékes alakulatok személyügyi, pénzügyi szolgálataihoz vezethető vissza. Ezen hibák leginkább a különböző járandóságok megállapításának, számfejtésének elmaradását jelentik (amelyek természetesen az adott alakulatok hatáskörébe tartoznak).

Az érintett személyek pénzügyi áthelyezése utáni rendezéseket megnehezíti az a tény, hogy *a vonatkozó gyűjtők gyakran nagy késésekkel érkeznek meg az ellátó pénzügyi szolgálathoz*, s néha hiányos adattartalommal. Gondként jelentkezett még a felkészüléssel kapcsolatban megszerzett *járandóságok* biztosítása (gyakorlati napok, hétvége megváltása), mivel több alakulat nem vette figyelembe a felkészítésre vonatkozó intézkedésben foglaltakat, illetve nem fogadta el a zászlóaljparancsnok által hivatalosan megküldött igazolásokat. Így az esetleges problémákról csak az érintett állomány tájékoztatásával értesülünk, a rendezést az alapján tudjuk megkezdeni, ezért az *hosszadalmassá* válik.

A pénzügyi szakmai irányítást végző **HM 2. TPSZI** részéről a rendezések terén folyamatos segítséget kapunk az általuk elrendelt cél, illetve ellenőrzésekkel, azok eredményének közlésével és az állományilletékes alakulatok felé kiadott utasításaikkal a vonatkozó hiányosságok rendezésére vonatkozóan.

A zászlóalj készpénzzel történő ellátása terén komolyabb fennakadás eddig nem történt. *Az állomány minden hónapra vonatkozóan megkapta a kért készpénzösszegeket.*

A hadosztály szintű pénzügyi feladatok az elmúlt nyolc hónap alatt a lengyel és a magyar fél által aláírt egyetértési memorandum 8. fejezetében megfogalmazott alapelveknek *megfelelően* kerültek végrehajtásra.

6. Hadijog

Tekintettel a speciális helyzetre, a feladat kezdetén egy sor tisztázatlan jogi kérdés merült fel, melynek egy része mind a mai napig vizsgálat és tárgyalás tárgyát képezi. (USA technikai eszközök esetleges kárai, harmadik félnek okozott károk). Megfelelő tapasztalattal és a napi élet területén *megfelelő jártassággal rendelkező jogászt szükséges egy újonnan megalkuló kontingenshez biztosítani*, illetve a váltások során is fontos, hogy kellő tapasztalattal rendelkező személy kerüljön beosztásra.

7. Személyügy és humán terület

A személyügyi munka alapvetően két csatornán folyik, a **zászlóalj** és a **Szárzaföldi Parancsnokság** szervei bevonásával. A kialakult munkakapcsolat mindkét fél részére biztosítja a gyors ügyintézését és adatszolgáltatást. A meghatározott jelentési rendszer alapján a döntés előkészítésekhez szükséges személyügyi adatok határidőre felterjesztésre kerültek az előljáró részére. Nem jelentett problémát az alaprendeltetésünkéből adódó feladatok végrehajtásánál az állomány Magyarországon történő pihentetésének a végrehajtása, – az SOP – ban rögzített 10 %-os egyidejű távollét aránylag alacsony szintben történt meghatározása.

A további váltások előkészítése során kiemelten célszerű kezelni az Ideiglenes Állományjegyzékben foglalt egyes beosztásokkal kapcsolatos követelményeket, valamint esetlegesen bizonyos speciális feladatokra tartalékállományt felkészíteni (darukezelő, targoncakezelő, földmunkagép kezelő, aggregátorkezelő) elkerülendő azt a helyzetet, hogy eszközzel rendelkezik a zászlóalj, de kiképzett kezelővel nem.

Az MND CS által *alapított „MEMORY MEDAL” még nem került átadásra a hat hónapot leszolgált állomány részére*, mivel az elhúzóóó egyeztetés, tervezési, majd gyártási folyamatok miatt – a kitüntetés még nem készült el.

A szolgálati útlevelek nagyon lassan készültek el és többszöri határozott kérés ellenére is KFOR misszióra lettek kiállítva.

A humán anyagellátás folyamatos, biztosítja a kulturált pihenés és szórakozás feltételeit.

8. Felderítés, térképészeti biztosítás

A felderítő értékelések elkészítéséhez az információáramlás folyamatos. A *Babilonban állomásozó HUNIC-től* az információ folyamatosan, rendszeresen érkezett, amely feldolgozás után kellő alapot adott a **SZZ** állományának a rendszeres tájékoztatáshoz. Az **MND CS G-2**-től napi rendszerességgel érkeztek a **Napi Összefoglaló Felderítő Jelentések**. A térképészeti ellátás a **MND CS GEO**-nak leadott igényeknek megfelelően folyamatos volt. A zászlóalj *rendelkezik a kapott feladatok végrehajtásához megfelelő mennyiségű térképészeti eszközökkel. A GPS készülékekhez hiányoznak a memóriakártyák, illetve az ország adatokat tartalmazó telepítő CD-k.* A pótlására az ígéret szerint a 2004. évi költségvetés jóváhagyását követően került sor.

II.

A fegyelmi helyzet értékelése

A szállítózászlóalj Irakba történt kérését követően az MND CS alárendeltségében hajítja végre a feladatát. A készenlét elérése óta közel **350 szállítási feladat végrehajtása során** a beosztott állomány az előírásoknak *maximálisan megfelelt.* A feladat végrehajtása során és az azt követő pihenő- és felkészülési időben elkövetett fegyelemsértések száma nagyon csekély és az elkövetés tárgyi súlya is a fegyelemsértések minősítési kategóriájának alacsonyabb szintjén helyezkedik el. A katonai szervezet szolgálat ellátásának színvonalára az elkövetett normasértések nem hatnak ki.

A zászlóalj személyi állománya a mindennapi életet szabályozó jogi normákat betartja, az általános együttélési normák érvényesülnek az alegység tevékenysége során. A zászlóaljnál a katonai hierarchia norma szerinti előírásai maradéktalanul érvényesülnek. Az elkövetett normasértések (bűncselekmény, fegyelemsértés, szabálysértés) aránya és a szolgálattal összefüggő balesetek száma az állomány létszámához viszonyítva elenyésző.

A zászlóalj vezető állománya és az alegység parancsnoki állomány problémamegoldó érzékenysége jó. A fegyelmi helyzetre esetlegesen károsan ható tényezőket (a távolság és összezártságból adódó, kevés számban

előforduló eseteket figyelembe véve) azonnal lereagálja a parancsnoki állomány.

A zászlóalj állományából többen, több alkalommal kaptak a munkájuk elismeréseként különböző szintű elismeréseket. Külön kiemelendő, hogy a 2004. február 18-án terrortámadás alkalmával nyújtott teljesítményük alapján *két fő* a lengyel honvédelmi miniszter által adományozott elismerésben részesült.

A katonai szervezet fegyelmi helyzete „MEGFELELŐ” amit az alábbi táblázat adatai szemléltetnek:

Megnevezés	Fegyelmi eljárás	Büntető eljárás	Szabálysértési eljárás	Kártérítési eljárás		ATJ	Panasz, beadvány	Dicséret	
				Hazai	Nemzetközi			Hazai	Más nemzet általi
Elrendelt	12	1	-	109	2	9	2	44	2
Jogerőre emelkedett	4	1	-	5	-	-	2	-	-
Folyamatban	8	-	-	104	2	-	-	-	-

IV. Összegzés

A felkészülés, felkészítés során javasolt a következő feladatok begyakorlása, a tapasztalatok figyelemmel kísérése

1. A hazai felkészítés során a tárazás, hevederezés, töltés-ürítés gyakorlása oktató- és gyakorló lőszer alkalmazásával;
2. A Mercedes terepjáró személygépkocsikra géppuska állvány rendszeresítését (javaslat az újításra, felterjesztésre kerül);
3. A személyi állomány részére biztosított gyakorlóruha mennyisége meghaladja a szükséges mértéket, a raktári készlet növelésével a kiadott mennyiség csökkenthető;
4. Az élelmiszer és az ivóvíz vonatkozásában az elrendelt készletszintek csökkenthetőek (nem szükséges, nehéz a frissítés);
5. A felkészülés során több időt célszerű együtt tölteni a szállító és a szállítmánykísérő állománynak, speciális feladataikat be kell gyakorolni;
6. Nagyobb hangsúlyt kell fektetni a szállító állomány szakfelkészítésére, vizsgáztatására (darukezelés, rakodás, rakományrögzítés);

A zászlóaljparancsnokság határozott javaslata a fenti tapasztalatok felhasználása a következő kontingensek felkészítése során is.

A szállítózászlóalj feladatai végrehajtását, a személyi állomány tevékenységét és a technikai eszközök igénybevételét befolyásoló körülményekről adott **konkrét és őszinte hangvételű tájékoztatás értéke** a tapasztalatok megértése, helyén kezelése és hasznosítása érdekében létfontosságú a különböző szintű eljárások, illetve a logisztikai támogatást végző hazai szervezetek számára.

A szállítózászlóalj eddigi tevékenysége során értékelt és közreadott általános-, logisztikai és egyéb tapasztalatok rendkívül sok új elemet hoznak, igen sok eljárásbeli, készletezési és technikai üzemeltetési kérdésre irányítják rá a logisztikai, illetve a parancsnoki állomány figyelmét. Ez a figyelem felkeltés egyben elvárást és kérést is jelent a teljes nyitottsággal felvetett problémák megoldására, amivel az extrém körülmények közötti feladat végrehajtás mind katonailag, mind szakmailag tartalmasabban valósítható meg.

*Mint azt a szállítózászlóalj nemzetközi mércével mérve is elismert tevékenysége, az állomány műveleti területen történő kimagasló helytállása is bizonyítja, a fennálló szakmai és egyéb problémákat ezideig sikerült el-
lensúlyozni. Ugyanakkor teljesen természetes igény a jelzett anomáliák
mielőbbi gyors felszámolása, azoktól a szállítózászlóalj tehermentesítése.*